

A hónap eseményei az EU belügyi együttműködése terén (június)

JÚNIUS 7-ÉN KERÜLT SOR A DÁN ELNÖKSÉG ÁLTAL LEBONYOLÍTOTT UTOLSÓ BELÜGYI TANÁCSÜLÉSRE. A napirenden szerepelt szokásos tájékoztató pontként a SIS-II rendszer felállításának jelenlegi állása, ennek keretében a miniszterek tájékoztatást kaptak arról, hogy a nemzeti rendszerek tesztelése után augusztusban megindul az adatmigrációval kapcsolatos előkészítő munka is annak érdekében, hogy majd várhatóan 2013-ban felváltsa a jelenleg működő rendszert. Hosszú várakozás után az Európai Bizottság végre előterjesztette arra vonatkozó javaslatát, hogy az *EURODAC-rendelet módosítása révén a rendészeti szervek is hozzáférést kaphassanak a rendszerhez.* Ez a javaslat volt a közös európai menekültügyi rendszer második fázisának egyedül hiányzó eleme, így újra megnyílt a lehetőség a közös európai menekültügyi rendszer 2012-es felállítására, amit a ciprusi elnökség prioritásként határozott meg. Az unió terrorizmus elleni koordinátora benyújtotta szokásos féléves jelentését az *EU terrorizmus elleni stratégiája végrehajtásának állásáról.* A tanács következtetéseket fogadott el az *Europol Információs Rendszerének fokozottabb és hatékonyabb használatáról* a határon átnyúló bűncselekmények hatékonyabb leküzdése érdekében. A következtetések azonosítják azokat a beavatkozási pontokat, amelyek nyomán mennyiségi és minőségi javulás érhető el a rendszer használatában.

A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEKET FOGADOTT EL A KÖVETKEZŐ UNIÓS DROGSTRATÉGIA KÉRDÉSKÖRÉBEN IS. A jelenlegi stratégiai keret 2012-ig tart, ezért a dán elnökség úgy vélte, elérkezett az ideje annak, hogy a következő többéves időszakra szóló uniós stratégiához inputot szolgáltatson. A kábítószer elleni politika alapvetően az uniós tagállamok hatáskörébe tartozik ugyan, de az EU jelenlegi drogstratégiájának az a célja, hogy növelje a nemzeti stratégiák értékét, miközben tiszteletben tartja a szubszidiaritás és az arányosság elvét, hogy mozgásteret adjon a helyi, a regionális, a nemzeti és a nemzetközi fellépéseknek, valamint hogy lehetővé tegye a rendelkezésre álló források optimális kihasználását. Mindezt a kereslet és a kínálat csökkentésére irányuló multidiszciplináris megközelítéssel kívánta megvalósítani. Továbbra is a

heroin okozza a legnagyobb problémát Európában, míg a kokain e tekintetben a második helyezett. A szintetikus vagy dizájn drogok okozta fenyegetésre szinte minden tagállamnak reagálnia kellett már valamilyen módon, ezek esetében a klasszikus megközelítés csődöt mondott. Erre a jelenségre az új stratégiának is reagálnia kell, a káros pszichoaktív anyagok, illetve az alkohol együttes fogyasztása jelentős egészségügyi kockázat. A kábítószerből jövedelemhez jutó elkövetők kihasználják a belső piac és a modern technológia adta lehetőségeket, ezekkel a tevékenységekkel a szervezett bűnözés egyéb ágainak finanszírozását segítik elő. Az új stratégia vonatkozásában a tanács elvárása, hogy rövid dokumentum legyen, amely a következő öt témakörre összpontosít: koordináció, keresletcsökkentés, kínálatcsökkentés, nemzetközi együttműködés és kutatás, tájékoztatás és értékelés.

Korlátozott számú, világosan meghatározott stratégiai célkitűzést kell tartalmaznia, amelyek kijelölik az uniós droppolitika hosszú távú stratégiai fejlesztésének irányát, és amelyek megszilárdítják a meglévő eszközöket és azokra építenek. Végrehajtásának részleteit két egymást követő, egyenként négy-négy éves időszakot lefedő cselekvési tervben kell rögzíteni, az elért eredményeket időszakosan is értékelni kell. Külön követelményeket támaszt a tanács az integrált megközelítéssel összefüggésben, de nagy nyomatékok szólnak a biztonsági megfontolások megjelenítésének is.

Az EU és az Egyesült Államok együttes erővel globális szövetséget hív életre a gyermekek online szexuális bántalmazása ellen. A globális szövetség célja, hogy elmozdítsa a világ országainak elköteleződését a gyermekek online szexuális bántalmazása elleni küzdelemben való aktív közreműködés iránt. A kötelezettségvállalásokat konkrétan meghatározott intézkedések révén megvalósítandó globális, átfogó politikai célkitűzésekkel kapcsolják össze, amelyeket az erről szóló tanácsi következtetések elfogadásával hagyott jóvá a tanács. A június 20–21-én tartandó Európai Unió–Egyesült Államok miniszteri találkozón kerül majd sor ténylegesen a globális szövetség életre hívására. A végső cél a gyermekpornográfia és a gyermekek kizsákmányolására irányuló megtévesztésektől mentes internet megteremtése. Ehhez azonban még számos nehézséget kell globális szinten orvosolni, a legfontosabb az ellenőrző és rendvédelmi szervek joghatósági problémáinak gyakorlati eszközökkel történő áthidalása. A szövetség az unió és Amerikai között jön először létre, de hamarosan csatlakozhat hozzá India, Kanada, Dél-Afrika, Ausztrália, Oroszország is.

A CIPRUSI ELNÖKSÉG EGYIK LEGFONTOSABB FELADATA A KÖVETKEZŐ TÖBB-ÉVES PÉNZÜGYI KERET (2014–2020) JOGI ALAPJÁT MEGTEREMTŐ UNIÓS AKTUSOK TÁRGYALÁSÁNAK TOVÁBBVITELE LESZ. Ahhoz, hogy a tagállamok megkezdhessék többéves terveik, nemzeti programjaik kidolgozását, látniuk kell azt az uniós intézmények (Európai Bizottság, tanács és parlament) közötti kompromisszumok nyomán létrejövő mozgásteret, amelyen belül lavírozva vázolhatják az említett időtávra vonatkozó terveiket. A következő elnökség célkitűzései között szerepel a közös európai menekültügyi rendszer felállítása 2012-re, de jelentős figyelmet fordítanak majd az új uniós adatvédelmi keret tárgyalásában való előrehaladásra is. A migrációs kérdések, a szolidaritás elvének érvényesülése, az emberkereskedelem elleni küzdelem és a gyermekek kizsákmányolása elleni fellépés fontos elemei a programnak. A ciprusi fővárosban júliusban megrendezendő informális belügyi tanácsülés napirendi pontjai között is hangsúlyosan szerepelnek a migrációs és menekültügyi kérdések. Ciprus földrajzi elhelyezkedése miatt elsősorban a déli szomszédos államokra kívánnak fókuszálni, emellett a számítógépes biztonság kapcsolódó kérdéseket vitathatják meg a ministerek.

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG JÚNIUS 19-ÉN MUTATTA BE AZ EMBERKERESKEDELEM FELSZÁMOLÁSÁRA IRÁNYULÓ ÚJ EURÓPAI UNIÓS STRATÉGIÁJÁT. A dokumentum előkészítése már hosszú ideje zajlott, a bizottság eredetileg a 2011. első félévi magyar uniós elnökség elejére ígerte a nyilvánosságra hozatalát. 2010. december 14-én az Európai Bizottság megválasztotta az európai emberkereskedelem elleni koordinátornak *Myria Vassiliadou*t, ez után az ő és egy általa létrehozott szakértői munkacsoport közreműködésével újragondolták a lehetséges stratégiai kereteket, ennek tulajdonítható, hogy csak most jelent meg. Az elkészült dokumentum középtávra, a 2012 és 2016 közötti időszakra határozza meg az emberkereskedelem felszámolására irányuló európai stratégia elemeit. A felszámolás kifejezés kissé túl ambiciózusnak tűnik, de lényegében a stratégia átfogó jellegének bemutatását szolgálhatja, a dokumentum összefoglalja az eddig megtett uniós és nemzetközi lépéseket, amivel egyben felhívja a figyelmet a téma komplexitására is. A tervezett intézkedéseket öt célkitűzés köré csoportosították:

- a) Az emberkereskedelem áldozatainak beazonosítása, védelme és segítése.
- b) Az emberkereskedelem megelőzésének erősítése.
- c) Az emberkereskedők büntetőjogi felelősségre vonásának fokozása.
- d) A kulcsszereplők közötti koordináció és együttműködés fokozása, a szakpolitikák koherenciája.

e) Az emberkereskedelem valamennyi formájával kapcsolatban felvetődő gondokra vonatkozó ismeretek bővítése és ezek hatékony kezelése.

Az egyes célkitűzések mellé rendelt konkrét intézkedések között valójában kevés újdonsággal szolgáló elemet találunk, mindamelllett világosan megjelölik a hangsúlyos beavatkozási területeket, jól mutatják a trendeket és a megindult folyamatokat is. Kiemelhető elemek: az emberkereskedők pénzsztornáinak betömése pénzügyi vizsgálattal; a büntetőjogi felelősségre vonást szolgáló bizonyítékgyűjtés; a gyermekvédelmi rendszerek erősítése; a keresletcsökkentés további lehetőségeinek feltárása; a civil társadalommal való kommunikáció; az adatgyűjtés és az uniós szintű koordináció. A stratégia végrehajtását két évente értéklik majd, az első jelentés 2014-ben készülhet el. A közlemény tartalma és az emberkereskedelem megelőzéséről és az ellene folytatott küzdelemről, az áldozatok védelméről szóló 2011/36/EU irányelv implementálása jelentős részben meghatározza hazánkban is azokat a kereteket, amelyek szerint a hatályos nemzeti stratégiánk kidolgozása után folytatnunk kell az emberkereskedelem elleni küzdelmet.

AZ IDÉN MAGYARORSZÁGOT JUTALMAZTA AZ EURÓPAI KÖZLEKEDÉSI TANÁCS AZ ÜGYNEVEZETT PIN-DÍJJAL, AMELYNEK ÁTADÁSÁRA BRÜSSZELBEN KERÜLT SOR JÚNIUS 20-ÁN. Az Európai Közlekedésbiztonsági Tanács olyan független, nonprofit szervezet, amelynek célja a közlekedés közben előforduló halálesetek és balesetek számának csökkentése Európában. Az 1993-ban alakult szervezet a közlekedésbiztonságban járatos szakemberek bevonásával és nemzetközi együttműködéssel több ország szakmai tudásbázisát egyesítő kutatási tevékenységet végez. A tanács a magas színvonalú, átfogó kutatások eredményeinek közzétételével, kidolgozott javaslatokkal szakértői tanácsot nyújt az uniós intézmények és a tagállamok részére. A tanács szakértők bevonásával kutatja fel a közlekedésbiztonság kulcsfontosságú területeit, és igyekszik kidolgozni a legjobb módszereket. A kutatás-fejlesztési tevékenység mellett kiemelt feladatául tűzte ki a meglévő eredmények közzétételét a szakma képviselői és a törvényhozók körében, valamint céljának tekinti a társadalom széles rétegeivel való megismertetését, elfogadtatását is, ezért fórumokon és kampányon való részvétellel segíti az eredmények széles körű publikálását. 2006 júniusában határozták meg az ügynevezett közlekedésbiztonsági teljesítmény indexet (*Road Safety Performance Index; PIN*), amely eszközt ad az európai országok kezébe a közlekedésbiztonság hatékonyabb kezeléséhez. A tagállamok teljesítményének összehasonlításával lehetővé te-

szi a legjobb gyakorlatok népszerűsítését Európában, és olyan politikai iránymutatást ad, amely biztonságos közúti közlekedési rendszerhez vezet. Az index 27 uniós tagállam, valamint Norvégia, Svájc, Izrael és Szerbia adatait foglalja magába. Az index tartalmazza a közlekedésbiztonság minden releváns területét, így a közutak vonatkozásában egyebek között a közlekedők magatartását, az infrastruktúrát, a gépjárműveket, csakúgy, mint a közlekedésbiztonsági döntéshozatalt. A programban harminc ország nemzeti kutató-intézetei és független kutatói vesznek részt, hogy a projekt keretében értékelt tudományos eredmények hatékonyan eljussanak az európai közlekedésbiztonsági döntéshozókhoz.

A DÁN ELNÖKSÉG KEZDEMÉNYEZÉSÉRE SOR KERÜLT A SZERVEZETT BŰNÖZÉS ELLENI KÜZDELEM ADMINISZTRATÍV ESZKÖZEIVEL FOGLALKOZÓ INFORMÁLIS EURÓPAI SZAKÉRTŐI HÁLÓZAT ÜLÉSÉRE BRÜSSZELBEN. Az ülésre a dán elnökség két nagy témával készült, az egyik az adminisztratív megközelítés definiálásának lehetőségeit vizsgálta, a másik a hálózat lehetséges céljaival foglalkozott, és azzal, hogyan lépjen tovább. Az első téma kapcsán arra jutottak a résztvevők, hogy ez a megközelítés számos tagállamnak annyira új, hogy jelen pillanatban egy egzakt definíció nehezen vázolható, mindazonáltal fontos, hogy a hálózatnak legyen munkaterve, prioritásai, amelynek az unió szervezett bűnözés elleni küzdelmében megvalósuló szakpolitikai ciklusához kell igazodnia, ezenkívül bizonyos horizontális kérdésekkel is kell foglalkoznia. A hálózat jelenlegi legnagyobb előnye az információk és jó gyakorlatok cseréje, amely hamarosan elektronikus felületen is lehetséges lesz a kijelölt szakértők számára. A ciprusi elnökség mindenképpen folytatja a munkát, és a következő ülést novemberre tervezi.

Összeállította: Szabó Adrienn